

Adoption

– Reproduktionens varme kartoffel

I forbindelse med Folketingets vedtagelse af en ny adoptionslov har Corpus valgt at sætte fokus på kritik af transnational adoption. Corpus' udsendte har mødt repræsentant for organisationen Adoptionspolitisk Forum (APF), Christian Jiménez Kofoed-Emborg, til en snak om lovgivning, indgroede fortællinger og hvorvidt transnational adoption overhovedet bør være mulig.

Tekst af: **Natasha Maria Lund Andersen**

De fleste af os er vokset op med fortællingen om transnational adoption som en vaskeægte win-win situation. Barnløse i Vesten redder forældreløse børn fra et liv på gaden i et givent u-land. Men gennem de senere år er kritiske stemmer begyndt at slå skår i denne legitimerende selvforståelse. Alle, der har set den danske dokumentar 'Mercy Mercy – adoptionens pris', vil have svært ved at glemme de konsekvenser som misinformation, korrupsion og 'børnehøst' fik for pigen Masho, hendes adoptivforældre og sidst, men bestemt ikke mindst, for hendes oprindelige forældre i Etiopien.

Skandaler som den ovennævnte er blandt

”Social asymmetri imellem det globale nord og syd er en betingelse for transnational adoption”

bevæggrundene for den revidering af adoptionslovgivningen, som har mundet ud i en ny adoptionslov. Loven indebærer i grove træk, at transnational adoption til Danmark for fremtiden kun formidles gennem én stor organisation, der samarbejder med og overvåges af Ankestyrelsen, som fremover skal godkende hver enkelt adoption. Lovgivningen er imidlertid blevet mødt med kritik fra flere sider, herunder fra Adoptionspolitisk Forum. Jeg har sat repræsentant for Adoptionspolitisk Forum, Christian Jiménez Kofoed-Emborg, i stævne for at få denne kritik uddybet.

Hvordan modtager I den nye lovgivning hos Adoptionspolitisk Forum?

”Der skal ikke lægges skjul på, at vi i APF ikke er tilfredse med indholdet af den aftale, som man i Folketinget for nylig har indgået i forbindelse med udformningen af et fremtidigt adoptionsystem. I de seneste år er der blevet kastet lys på nogle meget bekymrende aspekter af det transnationale adoptionsområde, som vi mener, aftalen ikke adresserer i tilstrækkelig grad. Det drejer sig bl.a. om den måde, man fremskaffer børn til adoption på. Man har set at den store efterspørgsel efter børn og de store pengebeløb, der er involveret i transnational adoption, har medført at oprindelige forældre bliver franarret deres børn og i mange tilfælde ikke bliver informeret om, hvad en bortadoption indebærer. Mange af børnene bliver på papiret løjet forældreløse, således at de modtagende familier og den adopterede selv ikke er klar over, under hvilke forudsætninger adoptionen har fundet sted. Det drejer sig langt fra om enkeltstående tilfælde, men er snarere en del af strukturelt betingede problematikker, som fordrer en mere grundlæggende gentænkning af adoptionsområdet.

At man vælger at slå de to private adoptionsbureauer i Danmark sammen til ét, og fører skærpet tilsyn med det, ændrer ikke ved, at adoptionsystemet til stadighed tager udgangspunkt i en logik om at finde børn til barnløse danskere, snarere end at tage udgangspunkt i barnets behov. Aftalen kan altså ikke siges at skabe et nyt adoptionsystem. I stedet bygger den på og bevarer en fortælling om transnational adoption, som trænger til et opgør.”

Hvad er det for en fortælling om adoption, som I ønsker at gøre op med?

”Man møder ofte en forestilling om, at transnational adoption er en praksis, der tilgodeser alle involverede parter. Med andre ord eksisterer der en fortælling om, at der ude i verden findes et utal af forældreløse, adopterbare børn, samtidig med, at mange folk i Danmark ikke har mulighed for at få deres egne biologiske. Adoption skulle derved udgøre en løsning i begge situationer. Det forholder sig dog for det første således, at antallet af unge, raske og reelt familieløse børn ikke erså højt som ofte antaget. Dette kan resultere i uetisk praksis i fremskaffelsen af børn for at møde den vestlige efterspørgsel.

Derudover tager denne rammefortælling om adoption ikke højde for den socialpolitiske effekt, adoptionen kan have i de afgivende lande, hvor man ser, at bortadoption bliver et alternativ til at opbygge et velfærdssystem, der på sigt kan tage hånd om de udsatte familier. En anden måde at stille det op på er, at danskeres mulighed for at få børn igennem adoptionsystemet afhænger af de afgivende forældres manglende mulighed for at beholde dem. Man kan derfor med rette spørge, hvad der er investeret i at opretholde en idealiseret fortælling om adoption som en løsning, der tilgodeser alle parter, og hvem der reelt bliver tilgodeset igennem fortællingen?”

Når I skriver på jeres hjemmeside, at I ønsker at se adoption i et strukturelt perspektiv, hvad vil det så sige?

”Når vi insisterer på at ansue adoptionsområdet fra denne vinkel er det fordi, adoption er indlejret i og er med til at videreføre forskellige strukturelle problematikker, som sjældent bliver belyst i den danske adoptionsdebat. Bl.a. viser eksemplet med adoptionens effekt i de afgivende lande, at økonomisk og social asymmetri imellem det glo-

bale nord og det globale syd er en betingelse for, at transnational adoption overhovedet fremstår som en mulighed. For at forstå det transnationale adoptionsystem, og på hvilken måde det begunstiger bestemte grupper og normsæt, mens andre bliver udbyttet og udgrænset, må man med andre ord se det i lyset af bl.a. de kønslige, økonomiske og raciale forhold, der har været med til at forme det igennem tiden.

Transnational adoption kan eksempelvis ses i tilknytning til en tendens til kommodificering af liv i det globale syd, der skal tilgodeses vestligt begær og forbrug. På den måde skaber et strukturelt perspektiv på adoptionsområdet blik for nogle af de potentielt problematiske logikker, som adoptionsystemet bygger på, men som den idealiserede adoptionsfortælling glider let hen over.”

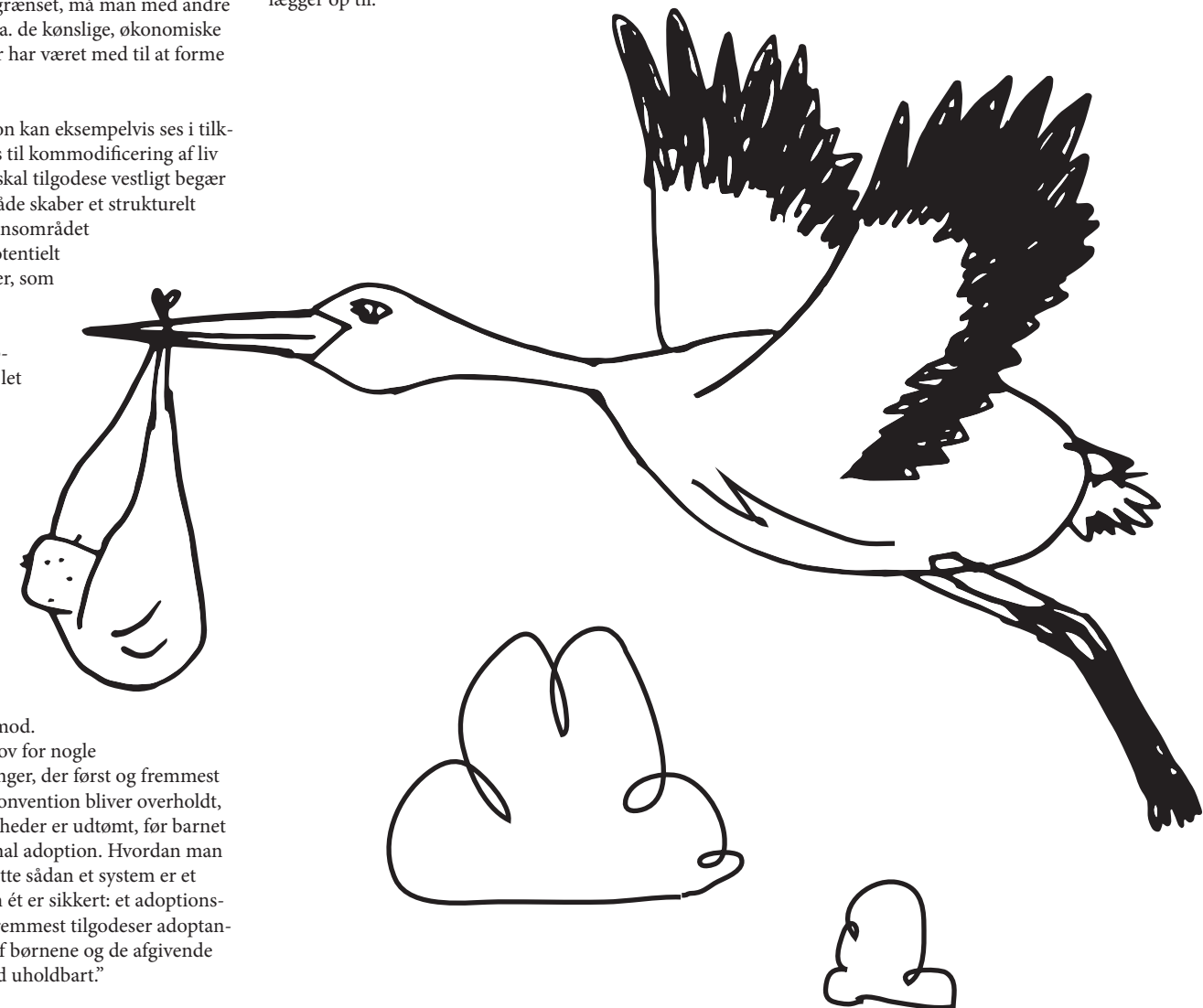
Mener I, at transnational adoption helt bør afskaffes?

”Vi mener ikke, at det er meningsfuldt at koge diskussionerne om det transnationale adoptionsystem ned til et spørgsmål om at være for eller imod. Der er uden tvivl behov for nogle indgribende forandringer, der først og fremmest sikrer, at FN's børnekonvention bliver overholdt, og at alle andre muligheder er udtømt, før barnet frigives til transnational adoption. Hvordan man ideelt set kunne indrette sådan et system er et åbent spørgsmål, men ét er sikkert: et adoptionsystem, der først og fremmest tilgodeser adoptanterne på bekostning af børnene og de afgivende forældre er i hvert fald uholdbart.”

DEN VARME KARTOFFEL

Adoption er således en ømtålelig, men højest aktuel sag, spækket med faldgruber både på det individuelle og strukturelle plan. Efter interviewet med Christian står det klart for mig, at vi er nødt til at overveje hvilke uligheder - økonomiske såvel som sociale - som denne praksis er med til at reproducere. Ligeledes må vi tænke over, hvilke konsekvenser vores adoptionspraksis har for børnene og de afgivende familier. Vi bør således brede perspektivet på adoptionslovgivning ud, så ikke kun adoptanters ønske om at stifte familie tilgodeses. Det er ganske ulykkeligt, hvis dét, at barnløse par i Vesten skal kunne reproducere sig igennem transnational adoption, bliver en højere prioritet, end at de oprindelige familier hjælpes til at få mulighed for at beholde og opfostre deres egne børn. Vi skal gøre os klart, at transnational adoption nærmere er et symptom på ulighed end

en løsning. Adoptionspolitisk forum har ikke det endelige svar på hvordan et transnationalt adoptionsystem kan komme til at fungere, men en ting er sikkert: vi er nødt til at gøre mere, end hvad den nye adoptionslovgivning lægger op til.



Adoptionspolitisk Forum

Stiftet af voksne transnationalt adopterede i 2013

Foreningens medlemmer er såvel adoptanter, adopterede og andre med interesse for området.

APF ønsker at bidrage med nye perspektiver for at nuancere opfattelsen af transnational adoption.

Illustration af Sol Guttormsen